

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA I ODDZIAŁYWAŃ SZKOŁY
W SYTUACJACH TRUDNYCH WYCHOWAWCZO
W I SSP IM. M. REJA W KIELCACH**

A. Podstawa prawna

I. OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 poz. 1654 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 957).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich (M. P. nr 14, poz. 207).
- Rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystania seksualnego nieletnich (M. P. nr 50 poz. 476).
- Program Polityka prorodzinna państwa przyjęty w dniu 3 listopada 1999 r. przez Radę Ministrów.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 395 z późn.zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz. U. z 2001r. nr 61 poz. 624 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 17 marca 2017r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. 2017r. poz. 649)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 poz. 977 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1578).
- Statut Zespołu Szkół Społecznych im. M. Reja w Kielcach, Statut I Społecznej Szkoły Podstawowej i Statut I Społecznego Przedszkola.
- Koncepcja Pracy Szkoły.
- Szkolny Zestaw Programów Nauczania.

B. Cele: powody wprowadzenia

1. Usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności i trafności oddziaływań szkoły.
2. Wyznaczenie jasnych, czytelnych i konsekwentnych reguł postępowania oraz określonych granic.
3. Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego .
4. Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą.
5. Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania.

6. Umocnienie wychowawczej roli szkoły.
7. Modelowanie sylwetki absolwenta szkoły
8. Budowanie odpowiedniego klimatu społecznego szkoły.

C. Podział procedur:

I. Procedury postępowania w sytuacjach zachowań problemowych uczniów:

-brak dyscypliny, konflikty, brak realizacji obowiązku szkolnego, agresja, samookaleczanie, dyskryminacja, przemoc fizyczna i psychiczna, zachowania ryzykowne zagrażające życiu i zdrowiu, czyny zabronione, cyberprzestępstwa, uzależnienia, anoreksja, bulimia, etc.)

1. Strategia oddziaływań

1. W każdym przypadku rozwiązywania sytuacji problemowych, niezbędna jest ścisła współpraca między pracownikami szkoły oraz z rodzicami/prawnymi opiekunami uczniów z zachowaniem służbowej drogi kontaktu.
2. Każde rozwiązanie należy rozpoczynać od zebrania rzetelnej informacji o danych sytuacji problemowej.
3. Forma i sposób oraz możliwy wybór rozwiązywania sytuacji problemowej wychowawczo w szkole jest uzależniony od oceny zdarzenia przez osobę podejmującą się rozwiązania. Interwent powinien wziąć pod uwagę min. bezpieczeństwo dziecka i innych osób, rangę szkodliwości społecznej czynu, powtarzalność, częstotliwość występowania, posiadane przez szkołę informacje o stanie emocjonalnym ucznia, o udokumentowanych dysfunkcjach, zaburzeniach rozwojowych, posiadanych informacji o stanie zdrowia ucznia- cały kontekst dotychczasowego funkcjonowania ucznia.
4. Osoba podejmująca się rozwiązania sytuacji ocenia i decyduje o kolejności podejmowanych działań. Po pierwsze ocenia stan zdrowia ucznia- uczestnika czy uczestników sytuacji problemowej. W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do złego stanu zdrowia dziecka, najpierw zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną. Następnie natychmiast zawiadamia Dyrektora szkoły, który decyduje o dalszym postępowaniu min. o zawiadomień rodziców/prawnych opiekunów.
5. W przypadku nieznajomości dziecka, nauczyciel podejmuje jedynie czynności wstępne związane z zebraniem danych osobowych, informacji o przebiegu zdarzenia i przekazuje je wychowawcy klasy do dalszego rozwiązania. Może je zebrać i przekazać w formie pisemnej.
W powyższym przypadku nauczyciel powiadamia ucznia o swojej decyzji i wstępnie zobowiązuje go do właściwych zachowań.
6. Nauczyciel podobnie postępuje, gdy inne obowiązki służbowe uniemożliwiają mu podjęcie działań lub gdy sytuacja jest niejasna, a w danej chwili nie ma możliwości na bardziej szczegółowe wyjaśnienia.
7. Odroczenie pełnego rozwiązania sytuacji problemowej wychowawczo nie może jednak mieć miejsca w sytuacjach związanych z kategorią naruszenia prawa, czy zagrożenia zdrowia i życia uczniów bądź czynu o wysokiej szkodliwości.

8. W przypadku nieobecności wychowawcy i konieczności podjęcia natychmiastowych dalszych działań, sprawa jest przekazywana do pedagoga/psychologa szkolnego, a w przypadku jego nieobecności do Dyrektora szkoły. Rodzice/prawni opiekunowie ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku związanym z uszkodzeniem ciała dziecka lub naruszenia przez niego obowiązujących w szkole zasad bezpieczeństwa oraz o najbliższych przewidywanych działaniach ze strony szkoły.
9. Konsekwencje szkolne ponoszą uczniowie po zakończeniu rozwiązania sytuacji problemowej przez osobę rozwiązującą problem lub koordynującą rozwiązanie.
10. Jeśli działania podejmowała i zakończyła inna osoba niż wychowawca, zawsze jest ona zobowiązana do poinformowania go o zachowaniu ucznia, podjętych działaniach, ewentualnych rozwiązaniach, przyznanej karze czy kontakcie z rodzicami.
11. W każdej sytuacji wychowawca czy nauczyciel może skorzystać z konsultacji z pedagogiem/psychologiem szkolnym lub jego czynnej pomocy w rozwiązywaniu trudności.
12. Pomoc udzielana przez pedagoga/psychologa szkolnego związana jest min. z rozpoznaniem sytuacji problemowej, rozpoznaniem sytuacji ucznia (także rodzinnej), uwiarygodnieniem informacji otrzymanych co do sprawy, badaniem występujących nieprawidłowości, niepowodzeń szkolnych, uczestnictwem w rozmowach z uczniami, rodzicami lub ich prowadzeniem oraz udzieleniem wsparcia, jeśli tego wymaga sytuacja ucznia.
13. W przypadku narastających trudności wychowawczych z danym uczniem wychowawca jest zobowiązany powiadomić o danej sytuacji pedagoga/psychologa szkolnego.
14. Jeśli sytuacja tego wymaga, szkoła w trakcie rozwiązywania niewłaściwych zachowań może posiłkować się pomocą innych specjalistów, instytucji, zalecać skorzystanie z takiej pomocy przez dziecko, zaplanować późniejsze działania wychowawcze czy profilaktyczne w klasie.
15. W przypadku uczniów skierowanych do skorzystania z pomocy specjalistycznej szkoła kierując się dobrem dziecka i w ramach współpracy, zwraca się do rodziców/prawnych opiekunów o ewentualną informację zwrotną.
16. Szkoła przez uzgodniony czas monitoruje zachowanie ucznia/uczniów, wobec których podjęto działania np. poprzez spotkania kontrolne czy obserwację.
17. W przypadku braku współpracy ze strony dziecka i jak również rodziców oraz powtarzających się niebezpiecznych lub niepożądanych zachowań ze strony ucznia, szkoła podejmuje działania usankcjonowane prawem szkolnym.
18. Szkoła z obowiązku zawiadamia policję jeśli w czasie wyjaśnienia sprawy uzna, że doszło do czynu zabronionego (karalnego) *USTAWA z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. (tekst jednolity Dz.U. 2002, Nr 11, poz. 109 ze zm.)* 2. *USTAWA z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)*.
19. W sytuacjach tego wymagających - np. gdy inni uczniowie byli świadkami niewłaściwych zachowań ucznia/uczniów należy udzielić informacji niezbędnej wychowawczo w związku z zaistniałym przypadkiem bądź podjąć działania o charakterze interwencji profilaktycznej. Podejmując takie działania należy

respektować prawa dziecka oraz przestrzegać obowiązku ochrony danych osobowych.

2. Możliwe rodzaje oddziaływań oraz czynności podejmowane w rozwiązywaniu sytuacji problemowych.

1. Rozmowa interwencyjno – profilaktyczna.
2. Rozmowa dyscyplinująca.
3. Rozwiązania oparte na negocjacjach i mediacjach.
4. Udzielenie wsparcia w sytuacjach tego wymagających.
5. Ostrzeżenie ustne.
6. Zobowiązania ucznia do zmiany zachowania.
7. Umowa ustna z uczniem co do zmiany zachowania.
8. Wpis uwagi do dziennika zgodnie z WZO.
9. Prace społeczne na rzecz szkoły /środowiska/ osób potrzebujących/wolontariat etc.
10. Odebranie przywilejów.
11. Podpisanie kontraktu z uczniem np. uczeń – nauczyciel, uczeń – wychowawca itp.
12. Podpisanie kontraktu z rodzicami/prawnymi opiekunami.
13. Pisemne powiadomienie Rodziców/Prawnych Opiekunów.
14. Upomnienie ustne wychowawcy z zawiadomieniem rodziców .
15. Upomnienie pisemne wychowawcy z zawiadomieniem rodziców.
16. Nagana wychowawcy klasy .
17. Wezwanie rodziców/prawnych opiekunów na rozmowę w sprawie dziecka (w zależności od sytuacji w obecności ucznia, wychowawcy, nauczyciela uczącego, pedagoga/psychologa szkolnego, Dyrektora szkoły...)
18. Wezwanie rodziców/prawnych opiekunów na rozmowę w sprawie dziecka szkoły listem poleconym.
19. Zgłoszenie sprawy do pedagoga/psychologa szkolnego.
20. Zgłoszenie sprawy do Dyrektora Szkoły.
21. Upomnienie ustne Dyrektora szkoły.
22. Upomnienie pisemne Dyrektora szkoły.
23. Naganna Dyrektora szkoły.
24. Inne działania Dyrektora zgodnie z jego uprawnieniami.
25. Przeniesienie do oddziału równoległego.
26. Powołanie Zespołu Wychowawczego nauczycieli uczących dziecko.
27. Rozwiązanie Umowy o kształcenie- przeniesienie do właściwego Obwodu Szkolnego
28. Zgłoszenie sprawy organom ścigania – prokuratura , Policja,
29. Zgłoszenie sprawy do Sądu Rodzinnego.
30. Zgłoszenie sprawy do Kuratorium Oświaty.
31. Postępowanie zgodne z Kodeksem Prawa Administracyjnego.

4. Sposoby dokumentowania:

- notatka służbowa
- karta obserwacji ucznia
- protokoły spotkań
- kontrakt- pisemne zobowiązanie
- warunkowa kontynuacja Umowy kształcenia

II. Procedury interwencyjnego postępowania szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży demoralizacją i przestępczością oraz zasady współpracy z policją w takich sytuacjach.

Artykuły z „Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”

• Art. 4 §1

„Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu ”.

• Art. 4 §2

„Każdy, kto dowiedziawszy się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję”.

• Art. 4 §3

„Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

Procedury obejmują:

1. Działania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierzęd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

2. Działania w przypadku podejrzenia nauczyciela, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

3. Działania, gdy nauczyciel znalazł na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
4. Działania, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
5. Kroki postępowania wobec ucznia sprawcy lub ofiary czynu karalnego.
6. Ogólne zasady współpracy szkoły z policją.

Ad.1

Kroki postępowania w przypadku, gdy uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Ad.2.

Kroki postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji -

decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.

5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjscia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

O tym fakcie zawiadamia się rodziców/opiekunów prawnych.

6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Ad. 3.

Kroki postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Ad. 4

Kroki postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
5. Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:
  - posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
  - wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
  - udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
  - wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających
  - Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.
6. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

Ad. 5

Kroki postępowania wobec ucznia sprawcy lub ofiary czynu karalnego

a) postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi/ psychologowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

b) postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Ad. 6.

Ogólne zasady współpracy szkoły z policją

1. W ramach pracy wychowawczo – profilaktycznej, szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
2. Koordynatami współpracy są: pedagog/psycholog szkolny oraz specjalista do spraw nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.
3. Ze szkołą współpracuje także dzielnicowy, w rejonie, którego znajduje się szkoła.
4. W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:
  - Spotkania Rady Pedagogicznej z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością i demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.
  - Spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, zachowań ryzykownych, sposobów unikania zagrożeń.
  - Informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;
  - W miarę potrzeb i możliwości wspólny, szkoły i policji, udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
5. Szkoła wzywa policję w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach (...)” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.
6. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi szkoły.

INFORMACJE DODATKOWE

- W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel.997 lub 112.
- **Na terenie szkoły każdy uczeń może zostać wylegitymowany przez Policję!**
- **Legitymowanie** ma na celu przede wszystkim :
  - identyfikację osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia,
  - ustalenie świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego,
  - wykonanie polecenia wydanego przez sąd, prokuratora, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego,
  - identyfikację osób wskazanych przez pokrzywdzonych jako sprawców przestępstw lub wykroczeń,
  - poszukiwania osób zaginionych lub ukrywających się przed organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości

- **Na terenie szkoły** można dokonać również **przeszukania** w celu:
  - znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym (art. 219 kpk),
  - wykrycia lub zatrzymania oraz przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej.
    - **Dopuszczalne** jest również **przesłuchanie ucznia** na terenie szkoły, przy czym:
      - jeżeli uczeń nie ma ukończonych 17 lat a jest podejrzany o popełnienie czynu karalnego przesłuchanie powinno odbywać się w obecności rodziców lub nauczycieli.
      - w charakterze świadka można przesłuchać każdego małoletniego, bez względu na wiek i w takiej czynności nie jest konieczny udział rodziców.
    - **Najdrastyczniejszą** sytuacją, jaka może spotkać ucznia w szkole jest **zatrzymanie** przez Policję. Aby jednak ono nastąpiło, musi zaistnieć jedna z wymienionych niżej przesłanek:
      - istnieje uzasadnione przypuszczenie, że uczeń popełnił przestępstwo,
      - przeciwko uczniowi toczy się postępowanie karne a sąd lub prokurator zarządzili jego przymusowe doprowadzenie (art. 247 kpk),
      - uczeń jest świadkiem w procesie karnym a organ prowadzący postępowanie (policja, prokurator, sąd) zarządzi jego przymusowe doprowadzenie (art. 285 §2 kpk),
      - zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w Policynnej Izbie Dziecka, uczeń stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego a także dla mienia (art.15 ust.1 pkt.3 Ustawy o Policji),
      - uczeń w stanie nietrzeźwości swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia lub znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu innych osób.
    - **Algorytm postępowania dyrektora** szkoły w przypadku, gdy Policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.
      1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje legitymację służbową.
      2. Dyrektor ma prawo zapisać dane osobowe policjanta oraz numer jego legitymacji służbowej, w celu sporządzenia własnej dokumentacji.
      3. Policjant informuje dyrektora o przyczynie zatrzymania ucznia.
      4. Pedagog szkolny sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje wymienionego o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą, np. przesłuchanie, okazanie itp.

Każda, dotycząca uczniów, wizyta policjantów w szkole powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

---

* Stężenie we krwi powyżej 0,5 ‰ alkoholu lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.